

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO VALDYBA PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

Biudžetinė įstaiga, Konstitucijos pr. 12-101, LT-09308 Vilnius,
tel. (8 5) 272 4864, el. p. info@sodra.lt, informacija telefonu 1883.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 191630223

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministerijai

2023-02- Nr. (1.59E) I-
į 2023-02-03 Nr. 10-576

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO NR. 647 PAKEITIMO PROJEKTO DERINIMO

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Fondo valdyba), susipažinusi su pateiktu derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. 647 „Dėl Paciento priemokos už kompensuojamuosius vaistinius preparatus ir medicinos pagalbos priemones padengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas) pakeitimo projektu (toliau – Projektas), atkreipia dėmesį, kad Nutarimas buvo keičiamas ir jo pakeitimo projektas buvo derinamas su Fondo valdyba 2021 metais, kuriam Fondo valdyba savo 2021-02-08 raštu Nr. (1.59E) I-909 buvo teikusi pastabas ir pasiūlymus, o Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2021-02-18 išvadoje „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. 647 „Dėl paciento priemokos už kompensuojamuosius vaistinius preparatus ir medicinos pagalbos priemones padengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projekto (toliau – Projektas) (TAP-21-158; TAIS NR. 21-19106(2))“ Nr. NV-336, reaguojant į suinteresuotų institucijų pastabas, buvo nurodyta, kad „pritardami suinteresuotų institucijų pastaboms bei siekdami, kad būtų tinkamai įgyvendintos Sveikatos draudimo įstatymo 10 straipsnio 6 dalies nuostatos, siūlome iš esmės peržiūrėti Paciento priemokos už kompensuojamuosius vaistinius preparatus ir medicinos pagalbos priemones padengimo tvarkos aprašą (toliau – Aprašas), patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 647 „Dėl Paciento priemokos už kompensuojamuosius vaistinius preparatus ir medicinos pagalbos priemones padengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir pagal galimybes, kuo skubiau parengti reikiamus Aprašo pakeitimus.“

Atsižvelgdami į tai, kad į ankstesniu derinimu pateiktas Fondo valdybos pastabas nebuvo atsižvelgta, pakartotinai teikiame pastabas pateiktam Projektui:

1. Aprašo 4.2 – 4.4 papunkčių ir Projekto 6.2 – 6.4 papunkčių nuostatos ne visai tinkamai įgyvendina Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 10 straipsnio 6 dalies nuostatas.

Pagal Įstatymo 10 straipsnio 6 dalį, priemokos už kompensuojamuosius vaistus ir medicinos pagalbos priemones padengiamos, jeigu yra atitinkamos sąlygos, t.y. be kita ko, asmuo yra sukakęs senatvės pensijos amžių arba vadovaujantis Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymu yra pripažintas neįgaliu, kurių užpraeitą mėnesį gautų socialinio draudimo pensiją, išskyrus socialinio draudimo našlių pensiją (kartu su socialinio draudimo senatvės arba netekto darbingumo (invalidumo) pensijų priemokomis), šalpos išmokų, valstybinių pensijų, užsienio valstybės pensijų, pensijų išmokų, mokamų pagal Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymą ir Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymą, kompensacinių išmokų profesionaliojo scenos meno įstaigų kūrybiniais darbuotojams, valstybinių signataro rentų,

valstybinių signataro našlių ir našlaičių rentų, rentų buvusiems sportininkams, kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas ir (ar) draudžiamųjų pajamų, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme, suma yra ne mažesnė už tam tikrą rodiklį.

Pagal minėtą Įstatymo normą, **turi būti abi sąlygos kartu**, t. y., pirma, **asmuo turi būti sukakęs senatvės pensijos amžių arba vadovaujantis Neigaliųjų socialinės integracijos įstatymu būti pripažintas neigaliu**, antra **visos minėtos išmokos turi būti vertinamos kartu ir tik jų visą bendrą sumą galima lyginti su tam tikru rodikliu, nebent kažkuri asmeniui išmokėta išmoka atskirai viršija nustatytą rodiklį**.

Pagal šiuo metu galiojančią Aprašo redakciją ir siūlomą Projekto redakciją **sudaromos prielaidos kompensuoti vaistų priemonę ir tiems asmenims, kurie pagal Įstatymo 10 straipsnio 6 dalį tokios teisės neturi**:

1. Pagal Aprašo 4.2 - 4.4 papunkčius/Projekto 6.2 – 6.4 papunkčius, kiekviena iš informaciją teikiančių institucijų teikia duomenis, ar jų užpraėjusį mėnesį išmokėta išmokų (Fondo valdybos atveju ir asmeniui priskaičiuotų draudžiamųjų pajamų) suma viršija nustatytą dydį, tačiau tais atvejais, kai kiekvienos iš institucijų mokamų išmokų suma, neviršija nustatyto dydžio, jų sumos nėra gaunamos ir kartu nesudedamos/neįvertinamos.

2. Pagal Aprašo 4.2 – 4.3 papunkčius/Projekto 6.2 – 6.3 papunkčius, tikrinant duomenis tik šiuose papunkčiuose paminėtose institucijose, nėra užtikrinamas informacijos patikrinimas, ar asmuo atitinka Įstatymo nustatytą pirmąją sąlygą (sukakęs senatvės pensijos amžių arba pripažintas neigaliu).

Atsižvelgiant į tai, siūlome Projekto 6.2 – 6.4 papunkčius dėstyti taip:

„6.2. jei pagal Aprašo 6.1 papunktį nenustatoma, kad asmuo turi teisę į paciento priemonės padengimą, ESPBI IS patikrinama, ar apdraustasis yra sukakęs senatvės pensijos amžių arba vadovaujantis Neigaliųjų socialinės integracijos įstatymu yra pripažintas neigaliu. Jei gaunamas teigiamas atsakymas, ESPBI IS patikrinama ar asmuo įtrauktas į Nacionalinės teismų administracijos pateikiamą teisėjų, kuriems Teisėjų valstybinių pensijų įstatymo nustatyta tvarka skirtos teisėjų valstybinės pensijos, sąrašą užpraeitą mėnesį gavo teisėjų valstybinę pensiją, valstybinę signatarų, valstybinę signatarų našlių ir našlaičių rentą, socialinio draudimo pensiją, išskyrus socialinio draudimo našlių pensiją (kartu su socialinio draudimo senatvės arba netekto darbingumo (invalidumo) pensijų priemonėmis), šalpos išmoką, valstybinę pensiją, pensijų išmoką, mokamą pagal Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymą, kompensacinę išmoką profesionaliojo scenos meno įstaigų kūrybiniais darbuotojams, rentą buvusiems sportininkams, kompensaciją už ypatingas darbo sąlygas ir (ar) draudžiamąsias pajamas, kaip jos apibrėžtos Valstybinio socialinio draudimo įstatyme, ir visų gautų lėšų suma ir jam mokama valstybinė pensija yra ne mažesnė nei 100 procentų einamųjų metų minimalių vartojimo poreikių dydžio, apskaičiuoto Socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymo nustatyta tvarka, ir jei taip, ESPBI IS nurodoma, kad jis neturi teisės į paciento priemonės padengimą;

6.3. duomenis apie asmens gautas Aprašo 6.2 papunktyje išvardintas išmokas ir draudžiamąsias pajamas lėšas tvarkančios institucijos ESPBI IS pateikia informaciją, ar jų užpraeitą mėnesį asmeniui išmokėtų išmokų (priskaičiuotų draudžiamųjų pajamų) suma yra lygi ar viršija 100 procentų einamųjų metų minimalių vartojimo poreikių dydžio, apskaičiuoto Socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymo nustatyta tvarka, o jeigu asmeniui išmokėtų išmokų ir priskaičiuotų draudžiamųjų pajamų suma yra mažesnė nei 100 procentų einamųjų metų minimalių vartojimo poreikių dydžio, apskaičiuoto Socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymo nustatyta tvarka, – ir išmokėtų išmokų (priskaičiuotų draudžiamųjų pajamų) sumą. ESPBI IS patikrinama, ar apdraustasis yra įtrauktas į Lietuvos Respublikos Seimo pateikiamą asmenų, kuriems Lietuvos

~~Nepriklausomybės Akto signatarų ir Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos 1949 m. vasario 16 d. deklaraciją pasirašiusių asmenų statuso įstatymu skirta valstybinė signatarų, valstybinė signatarų našlių ir našlaičių renta, sąrašą ir jam mokama renta yra ne mažesnė nei 100 procentų einamųjų metų minimalių vartojimo poreikių dydžio, apskaičiuoto Socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymo nustatyta tvarka, ir jei taip, ESPBI IS nurodoma, kad jis neturi teisės į paciento priemokos padengimą;~~

~~6.4. jei pagal Aprašo 6.1 papunktį nenustatoma, kad apdraustasis turi teisę į paciento priemokos padengimą, arba pagal Aprašo 6.2–6.3 papunkčius jis neturi teisės į paciento priemokos padengimą, kreipiamasi į SODROS informacinę sistemą ir patikrinama, ar apdraustasis yra sukakęs senatvės pensijos amžių arba vadovaujantis Neįgalųjų socialinės integracijos įstatymu yra pripažintas neįgaliu. Jei gaunamas teigiamas atsakymas, tokiu atveju SODROS informacinė sistema pateikia atsakymą, ar apdraustojo užpraeitą mėnesį gautų Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigų mokamų socialinio draudimo pensijų (kartu su socialinio draudimo senatvės arba netekto darbingumo (invalidumo) pensijų priemokomis), šalpos išmokų, valstybinių pensijų, kompensacinių išmokų profesionaliojo scenos meno įstaigų kūrybiniais darbuotojams, rentų buvusiems sportininkams, kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas ir (ar) draudžiamųjų pajamų, kaip jos apibrėžtos Valstybinio socialinio draudimo įstatyme, suma sudaro 100 procentų ar daugiau einamųjų metų minimalių vartojimo poreikių dydžio, apskaičiuoto Socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymo nustatyta tvarka. Jei gaunamas neigiamas atsakymas, ESPBI IS nurodoma, kad apdraustasis turi teisę į paciento priemokos padengimą.“~~

2. Atkreipiame dėmesį, kad Įstatymo 10 straipsnio 6 dalyje numatytos išmokos, mokamos pagal Pensijų kaupimo įstatymą (toliau – PKĮ), kurios nėra numatytos Projekte. Todėl Projekto 6.2 papunktį papildėme ir šia nuostata. Pagal PKĮ 29 straipsnio 9 dalį, pensijų anuitetų, paskirtų nuo 2020-07-01, mokėtojas yra Fondo valdyba. Atkreiptinas dėmesys, kad kitų rūšių pensijų išmokas pagal PKĮ moka ne Fondo valdyba, o pensijų kaupimo bendrovės (vienkartinės ir periodinės išmokas, išskyrus anuitetus) bei gyvybės draudimo bendrovės (anuitetus, paskirtus iki 2020-06-30). Atkreiptinas dėmesys, kad **PKĮ pensijų išmokų mokėtojų yra (ir bus) daug**, ir jų mokamų išmokų duomenų gavimas Aprašu nėra sureglamentuotas (pabrėžtina, kad Fondo valdyba tokių išmokų išmokėjimo atitinkamais mėnesiais duomenų netvarko ir negalėtų pateikti ESPBI IS), todėl **gali būti sukuriamos prielaidos neteisingam asmenų gaunamų išmokų, pajamų ir kitų sumų (toliau – lėšų) vertinimui ir priemokų kompensavimui.**

3. Atkreipiame dėmesį, kad jeigu išmokas mokančios institucijos ESPBI IS pateikia informaciją, kad jų užpraeitą mėnesį asmeniui išmokėtos (-ų) išmokos (-ų) (o Fondo valdyba – ir asmeniui priskaičiuotų draudžiamųjų pajamų) suma yra mažesnė, negu nustatytas rodiklis (pagal pavienių institucijų duomenis asmeniui priklausytų teisė į kompensavimą), tokiu atveju **ne pavieniai Apraše nurodyti duomenų teikėjai, o ESPBI IS (pagal Aprašą gautų duomenų valdytojas) turi atlikti asmens iš įvairių šaltinių gaunamų visų lėšų palyginimą su numatytu rodikliu (pagal suminę visų gaunamų lėšų informaciją asmeniui teisė į kompensavimą gali nepriklausyti).** Tai išplaukia ir šio rašto 1 punkte aptartos įstatymo formuluotės – minimalių vartojimo poreikių dydis yra kintamas rodiklis, su šiuo rodikliu turi būti lyginamos **visos** asmens lėšos **kartu sudėjus**, o ne iš kiekvieno atskiros šaltinio gaunamos lėšos atskirai lyginamos su rodikliu. Atsižvelgiant į tai, mūsų siūlomoje Aprašo 6.2 papunkčio redakcijoje tai nurodėme.

4. Atkreipiame dėmesį, kad nei Nutarime, ne Projekte nėra numatytas užsienio valstybių mokamų pensijų įvertinimas, nors Įstatyme tai numatyta, tačiau tokių duomenų gavimo šaltinis yra komplikuotas – Fondo valdyba turi tik duomenis apie Ukrainos ir Baltarusijos mokamas pensijas,

nes jos mokamos per Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigas, tačiau vertinant tik jas, asmenys, kuriems jos mokamos atsidurtų blogesnėje padėtyje nei kitų valstybių pensijų gavėjai (apie kurių gaunamas pensijas duomenų neturime). O jei būtų vertinamos iš kitų valstybių gaunamos pensijos, ESPBI IS šiuos duomenis turėtų gauti tiesiogiai iš tų valstybių.

5. Atsižvelgiant į tai, kad pasiūlėme pataisyti Projekto 6.3 papunktį, siūlome Projekto 5.1 – 5.3 papunkčius dėstyti taip:

„5.1. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (**toliau – SODROS**) informacinės sistemos (~~toliau – SODROS informacinė sistema~~), nurodant, kad ~~senatvės pensijos amžių sukakusių arba Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatyme nurodytų neįgalių asmenų užpraeitą mėnesį gautų Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigų mokamų socialinio draudimo pensijų, išskyrus socialinio draudimo našlių pensiją (kartu su socialinio draudimo senatvės arba netekto darbingumo (invalidumo) pensijų priemokomis), šalpos išmokų, valstybinių pensijų, kompensacinių išmokų profesionaliojo scenos meno įstaigų kūrybiniams darbuotojams, rentų buvusiems sportininkams, kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas ir (ar) draudžiamųjų pajamų, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme, suma sudaro 100 procentų ar daugiau einamųjų metų minimalių vartojimo poreikių dydžio, apskaičiuoto Lietuvos Respublikos socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymo nustatyta tvarka;~~

5.2. Nacionalinės teismų administracijos. Teikiamas sąrašas teisėjų, Lietuvos Respublikos teisėjų valstybinių pensijų įstatymo nustatyta tvarka gaunančių teisėjų valstybines pensijas. Pateikiami teisėjo vardas, pavardė, asmens kodas ir informacija, ar teisėjui mokama valstybinė pensija yra didesnė ar mažesnė nei 100 procentų einamųjų metų minimalių vartojimo poreikių dydžio, apskaičiuoto Socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymo nustatyta tvarka. Ši informacija pateikiama ne rečiau kaip kartą per tris mėnesius, kiekvieno ketvirčio pirmąją darbo dieną arba atnaujinama atsiradus teisėjui, kuris gauna mažesnę valstybinę pensiją nei 100 procentų einamųjų metų minimalių vartojimo poreikių dydžio, apskaičiuoto Socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymo nustatyta tvarka;

5.3. Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos. Teikiamas sąrašas asmenų, kuriems pagal Lietuvos Respublikos Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų ir Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos 1949 m. vasario 16 d. deklaraciją pasirašiusių asmenų statuso įstatymą skirta valstybinė signatarų, valstybinė signatarų našlių ir našlaičių renta. Pateikiami asmens vardas, pavardė, asmens kodas ir informacija, ar asmeniui mokama renta yra didesnė ar mažesnė nei 100 procentų einamųjų metų minimalių vartojimo poreikių dydžio, apskaičiuoto Socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymo nustatyta tvarka. Ši informacija pateikiama ne rečiau kaip kartą per tris mėnesius, kiekvieno ketvirčio pirmąją darbo dieną arba atnaujinama atsiradus asmeniui, kuris gauna mažesnę rentą nei 100 procentų einamųjų metų minimalių vartojimo poreikių dydžio, apskaičiuoto Socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymo nustatyta tvarka;“